Општинска управа општине Аранђеловац 101486788

Венац Слободе бр.10

34300 Аранђеловац

Србија

Последњи одговори на захтеве за појашњењима или додатним информацијама

Предмет набавке: **Реконструкција и ревитализација објекта "Старо здање" у Аранђеловцу (прва фаза)**

Референтни број: **ЈН 24/26**

Текст захтева	Одговор - појашњење
Поштовани, 1. У опису критеријума у делу 2.1. Списак радова навели сте следећи критеријум : Да је понуђач у претходних 5 (пет) година од дана истека рока за подношење понуда, а у зависности од датума оснивања привредног субјекта, реализовао у предвиђеном року, обиму и квалитету следеће радове: - радове на обнови фасаде (конзерваторско-рестаураторски радови / санација) од малтера са орнаменталном пластиком на минимум 1 (једном) објекту који је утврђен за културно добро, - радове на замени дрвене столарије новом дрвеном столаријом на минимум 1 (једном) објекту који је утврђен за културно добро, - радове на крову (санација/реконструкција) са бибер црепом на минимум 1 (једном) објекту који је утврђен за културно добро. Молимо да одговорите на следећа питања: - када су у питању радови на крову са бибер црепом, мишљења смо да је наручилац овде извршио неоправдано дискриминаторно увођење критеријума јер сам бибер креп се ни по чему, ни по начину постављања ни по техници нити било ком параметру	1. У погледу услова одређеног у Критеријумима за квалитативни избор привредног субјекта у тачки 2.1. Списак изведених радова, а у делу који се односи радове на крову (санација/реконструкција) са бибер црепом, исти је у логичкој вези са предметом набавке и сразмеран предмету набавке. Предмет јавне набавке су између осталог и покривачки радови – постављање равног бибер црепа. Начин монтаже бибер црепа је знатно другачији од монтаже других врста црепа, и то у начину слагања и преклапања. Имајући у виду статус објекта на коме се изводе радови од изузетног значаја је да уговор буде додељен привредном субјекту који има одговарајуће претходно искуство у радовима на објектима који су утврђени за културно добро, а који између осталог подразумевају и радове на крову (санацији/реконструкцији) са бибер црепом. Наручилац остаје при свему у услову одређеном у тачки 2.1. Критеријума за квалитативни избор привредног субјекта. 2. Наведени доказ је одређен у складу са чланом 114. став 5. ЗЈН-а и чланом 124. ЗЈН -а и исти привредни субјекти достављају сагласно члану 119. ЗЈН-а на захтев наручиоца. 3. Диплома или други релевантан доказа о стеченом образовању за фасадера специјалисту за украсне фасаде и гипсаре – израђиваче орнамената подразумева копију одговарајуће јавне исправе који издаје верификована образовна установа на основу службене евиденције о завршеном образовању.

не разликује од других врста црепова који се постављају. Да ли наручилац може да овај услов уподоби на начин да прихвати и изведене радове на крову са било којом врстом црепа? Уколико Наручилац не може да уподоби овај услов, замолили бисмо да нам појасни на који начин се бибер цреп разликује од било које друге врсте црепова који се постављају и по чему би ова врста црепа захтевала већи степен стручности у односу на обичан цреп. Овим уједно обавештавамо Наручиоца да сви услови из конкурсне документације морају бити логички повезани са набавком и ни по чему не смеју бити одређени на дискриминаторни начин, а управо такав је услов који је наведен у овом делу Описа критеријума који се тиче бибер црепа. Наведена одредба је дискриминаторна у погледу самог услова, по више основа, а овим указујемо на изразиту неправилност у смислу фаворизовања уговора који се ни по чему не могу сматрати сложенијим од уговора који садрже обичан цреп и друге врсте црепа. Радови предвиђени овом јавном набавком са аспекта струке раде се стручно, професионално и по свим правилима струке, без обзира на то чему служи објекат јавне намене на коме се радови спроводе и која врста црепа је у питању. На овај начин формулисан услов је веома лако доказив као дискриминаторан. Овим нарочито наглашавамо да, уколико наведени услов остане на снази, бићемо принуђени да искористимо сва правна средства да докажемо противправност наведеног критеријума. Инсистирањем на оваквом захтеву Наручилац би у даљем току поступка повредио основна начела предвиђена у члану 7 (Начело обезбеђивања конкуренције и забране дискриминације) и члану 10 (Начело пропорционалности). - Поред наведеног, овим путем упућујемо Наручиоца да погледа Одлуку Републичке комисије , односно Решење бр. 4-00-268/2023 где је поступак делимично поништен управо из разлога што је	

Наручилац, Град Београд градска управа секретаријат за образовање и дечју заштиту Београд, тражио кроз критеријум за квалитативни избор применом члана 117, течнички и стручни капацитет односно претходно искуство у радовима на школама, на начин како ви захтевате на објектима здравствене намене. С обзиром на то да се одлуке Републичке комисије у праву сматрају правним прецедентом, и сматрају се извором права у погледу правних ставова који из њих произилазе, постојање једне одлуке са истоветним идентитетом случаја, значи само да ће све наредне одлуке Републичке комисије бити исте у погледу истих захтева, и да Наручиоци морају ускладити документацију у погледу постојећих правних ставова,а нарочито ако су исте објављене и ако је Наручиоцу указано на ове одлуке. 2. Наручилац у делу доказивања критеријума у одељку 2.1. Списак радова, захтева и потврду надлежног завода о статусу објекта. Овим оправдано постављамо питање услед чега је потребно достављати ову потврду која је супротна начелима јавних набваки, најпре начелу економичности поступка, а супротна је и начелима која се тичу јавно доступних регистара. Наиме, на сајту Републичког завода за заштиту споменика културе, налазе се јавно доступни подаци о сваком постојећем објекту који у овој држави ужива заштиту у смислу Закона о културним добрима. Овим позивамо Наручиоца да спорну потврду изузме из обавезног дела доказа услова, јер понуђач већ доставља потврду да су радови изведени, за сваки појединачни посао који има, а такође постоји јавно доступан регистар у коме се може видети који статус има свако културно добро које понуђач наведе. Инсистирањем на наведеној потврди, доводите понуђаче у додатне трошкове да обилазе заводе за заштиту споменика да би им исти попунили потврде подацима који постоје у виду јавног регистра на адреси хттпс://www.херитаге.гов.рс/цирилица/непокретна_културна_добра.пхп Позивамо Наручиоца да наведену потврду изузме из конкурсне документације.	

3. У одељку 2.2. Техничка лица или тела, навели сте између осталог да захтевате и то минимум 1 (једног) фасадера специјалисту за украсне фасаде. и минимум 2 (два) гипсара - израђивача орнамената. Овим вас упућујемо на члан 93. Закона о јавним набавкама који предвиђа да конкурсна документација мора да буде сачињена на начин да омогући припрему и подношење понуде, односно пријаве. С озбиром на то да сте захтевали да се и за ова лица поднесу докази у виду фотокопије сертификата или диплома или уверења о стручној оспособљености молимо да уподбите документацију одговарајући на следећа питања: - који сертификат односно диплому, односно уверење о стручној оспособљености треба да има овај фасадер, - која је школа у питању која издаје сертификат односно диплому којом се стиче тражено звање,а који ћете сматрати одговарајућим, шта би заправо требало да пише у овим дипломама, - да ли сте под овим сертификатом мислили на фасадере који полажу испит пред Републичким заводом за заштиту споменика културе, те вам је потребно ово уверење или неко друго такодје сматрате одговарајућим, - коју установу образовања и оспособљавања одраслих сматрате компетентном да изда ову диплому, да ли сматрате под овим само установе које имају статус ЈПО (акредитоване код Агенције за квалификације) или је довољна акредитација ресорног министарства за вршење ове делатности образовања и сутрчног оспособљавања одраслих, или нешто треће	

- на који начин лице са дипломом фасадера или гипсара, на којима пише само наведено звање, треба да докаже да је специјалиста за украсне фасаде.	
Поштовани, У вези са предметним поступком јавне набавке, а поводом услова који се односи на обавезно ангажовање дипломираног конзерватора-рестауратора, обраћамо вам се са захтевом за преиспитивање и измену конкурсне документације, односно брисање наведеног кадровског услова. Сматрамо да је предметни услов потребно поново размотрити са становишта његове неопходности, оправданости и сразмерности предмету јавне набавке, имајући у виду врсту, природу, обим и садржину радова који су предмет ове јавне набавке. Наш захтев заснивамо на следећим разлозима: 1. Повреда начела пропорционалности из члана 10. Закона о јавним набавкама Чланом 10. Закона о јавним набавкама прописано је да је наручилац дужан да јавну набавку спроведе на начин који је сразмеран предмету јавне набавке и циљевима које треба да постигне. У конкретном случају, сматрамо да захтев за обавезним ангажовањем дипломираног конзерватора-рестауратора није довољно оправдан у односу на стварни обим и врсту радова који су предмет прве фазе реконструкције и ревитализације објекта. Чињеница да се радови изводе на објекту који има културно-историјски значај сама по себи не може бити довољно образложење за постављање сваког	Наручилац је дефинисао захтевани кадровски капацитет имајући у виду обим и сложеност радова који су предмет јавне набавке, као и потребу да се уговор реализује благовремено, квалитетно и у складу са техничким спецификацијама. Захтевани број извршилаца и њихове стручне квалификације представљају минимум неопходних кадровских ресурса за ефикасно извршење уговорних обавеза. Постављени захтев је у логичкој вези са предметом јавне набавке и сразмеран је његовој природи, обиму и сложености, те не представља неоправдано ограничавање конкуренције, већ служи обезбеђивању способности привредног субјекта да уговор изврши са одговарајућим нивоом квалитета.

појединачног кадровског услова, без утврђивања његове стварне неопходности за конкретне радове. Потребно је разликовати радове који по својој природи представљају грађевинско-занатске, реконструктивне и друге радове од специфичних конзерваторско-рестаураторских интервенција за које је неопходно посебно стручно оспособљавање. Уколико предметна фаза радова не обухвата послове који захтевају непосредно извођење конзерваторско-рестаураторских интервенција, сматрамо да не постоји објективно оправдање да се поседовање таквог стручног кадра поставља као обавезан услов за учешће у поступку јавне набавке. 2. Неопходност постојања логичке везе између кадровског услова и предмета набавке – члан 114. Закона о јавним набавкама Чланом 114. Закона о јавним набавкама прописано је да наручилац може захтевати само онај ниво капацитета који обезбеђује да ће привредни субјект бити способан да изврши уговор о јавној набавци. Такође, истим чланом прописано је да критеријуми за избор привредног субјекта морају бити у логичкој вези са предметом набавке и сразмерни предмету набавке. С тим у вези, молимо наручиоца да конкретно образложи: Које тачно позиције предмера и предрачуна захтевају непосредно учешће дипломираног конзерватора-рестауратора?Које конкретне послове би наведено лице обављало током реализације предметног уговора?Да ли је његово присуство неопходно током целокупног извођења радова или само приликом извођења евентуалних специфичних конзерваторских интервенција?На основу ког прописа, пројектног решења или услова надлежног завода је утврђена неопходност овог кадровског услова?Сматрамо да кадровски услов не би смео да буде постављен на основу опште претпоставке о значају објекта, већ на основу стварних потреба конкретног предмета набавке.	

3. Неоправдано ограничавање конкуренције и могућности коришћења капацитета других привредних субјеката Чланом 9. Закона о јавним набавкама прописана је обавеза наручиоца да у свим фазама поступка обезбеди једнак положај свим привредним субјектима. Члан 117. истог закона омогућава наручиоцу да утврди услове техничког и стручног капацитета који обезбеђују потребне кадровске и техничке ресурсе за извршење уговора. Посебно указујемо на члан 124. Закона о јавним набавкама, којим је уређено доказивање техничког и стручног капацитета, укључујући могућност коришћења капацитета других субјеката под законом прописаним условима. У том смислу, сматрамо да је потребно размотрити могућност да се евентуално неопходан конзерваторско-рестаураторски кадар обезбеди за конкретне радове за које је његово учешће заиста неопходно, уместо да се његово поседовање поставља као општи обавезан кадровски услов за све понуђаче. На овај начин би се обезбедило поштовање прописа из области заштите културног наслеђа, а истовремено омогућило учешће већег броја привредних субјеката способних за извођење предметних радова. Посебно указујемо на потребу правилне примене Закона о културном наслеђу Свесни смо значаја заштите културног наслеђа и обавезе поступања у складу са прописаним мерама техничке заштите. Међутим, члан 87. Закона о културном наслеђу прописује услове за обављање послова истраживања, проучавања, очувања, рестаурације и конзервације, укључујући лиценцу за обављање тих послова. Наведена законска одредба не може се тумачити тако да аутоматски подразумева обавезу сваког привредног субјекта који изводи радове на објекту културног наслеђа да има запосленог дипломираног	

конзерватора-рестауратора, без обзира на то да ли предметни радови уопште обухватају послове за које је таква стручност и лиценца неопходна. Стога је потребно јасно разграничити обавезе које произлазе из прописа о заштити културног наслеђа од додатних кадровских услова које наручилац самостално прописује у поступку јавне набавке. Имајући у виду све наведено, позивамо наручиоца да: 1. Измени конкурсну документацију тако што ће избрисати услов којим се захтева обавезно ангажовање дипломираног конзерватора-рестауратора као кадровског капацитета понуђача, уколико његова неопходност није заснована на конкретним позицијама радова и обавезујућим прописима. 2. Уколико наручилац сматра да је учешће конзерватора-рестауратора неопходно, да прецизно наведе конкретне позиције предмера, врсту интервенција и правни основ који захтевају његово ангажовање. 3. Уколико је ангажовање таквог стручног лица неопходно само за одређене специфичне радове, да услов формулише на начин који омогућава обезбеђивање одговарајућег стручног кадра за те конкретне радове, у складу са чланом 124. Закона о јавним набавкама и важећим прописима из области заштите културног наслеђа, без неоправданог ограничавања конкуренције. 4. Да, у случају измене конкурсне документације, објави измењену документацију и обезбеди одговарајући рок за припрему и подношење понуда. Сматрамо да је оваквим приступом могуће истовремено обезбедити квалитетно и стручно извођење предметних радова, поштовање свих мера заштите културног наслеђа и начела конкуренције, једнакости и пропорционалности у поступку јавне набавке.	

Молимо наручиоца да се о наведеним питањима изјасни и размотри предложену измену конкурсне документације.	
Да ли Наручилац може стручно и технолошки да образложи на који начин је услов из тачке 2.2 / 3.2 Описа критеријума, којим се захтева да понуђач располаже са најмање 1 (једним) дипломираним конзерватором-рестауратором, у логичкој вези са предметом јавне набавке (члан 114. став 3. ЗЈН), имајући у виду да Прва фаза радова на објекту „Старо здање“ обухвата кровопокривачке радове (бибер цреп), малтерисање фасаде и санацију/замену дрвене столарије, а не непосредне конзерваторско-рестаураторске уметничке захвате?	Наручилац остаје при свему у погледу критеријума за избор привредног субјекта - сви захтевани услови су у логичкој вези са предметом набавке и сразмерни предмету набавке.
Којом методологијом је Наручилац утврдио да је за извођење грађевинско-занатских и санационих радова предвиђених предмером радова неопходно непосредно ангажовање дипломираног конзерватора-рестауратора, те како Наручилац оправдава сразмерност овог захтева у смислу Начела пропорционалности из члана 10. ЗЈН?	Наручилац остаје при захтеваним условима у погледу кадровског капацитета. Критеријуми за избор из тачке 2.2. Техничка лица или тела - извођење радова су у логичкој вези са предметом набавке и сразмерни предмету набавке. Наручилац није повредио начела ЗЈН-а.
Зашто Наручилац сматра да дипломирани инжењер архитектуре (са лиценцом 400 или 401) који поседује положен стручни испит за архитекте-конзерваторе издат од Републичког завода за заштиту споменика културе – а чије је ангажовање већ обавезно предвиђено истим критеријумом – није у довољној мери стручан и квалификован да обезбеди правилно извођење и поштовање свих мера заштите културног добра током реализације уговора?	Наручилац остаје при захтеваним условима у погледу кадровског капацитета. Критеријуми за избор из тачке 2.2. Техничка лица или тела - извођење радова су у логичкој вези са предметом набавке и сразмерни предмету набавке.
С обзиром на то да се сви радови на објекту „Старо здање“ изводе у свему према условима и под	Наручилац остаје при захтеваним условима у погледу кадровског капацитета. Критеријуми за избор из тачке

непосредним **конзерваторским надзором надлежног Завода за заштиту споменика културе у Крагујевцу** (Број: 1754-02/1 од 25.07.2025. године), из ког разлога Наручилац захтева додатно ангажовање дипломираног конзерватора-рестауратора на страни самог извођача, чиме врши неоправдано дуплирање контролно-стручних функција?	2.2. Техничка лица или тела - извођење радова су у логичкој вези са предметом набавке и сразмерни предмету набавке.
Да ли је Наручилац свестан да чињеница да је објекат културно добро сама по себи не даје неограничено право Наручиоцу да поставља предимензиониране кадровске услове који немају директну примену у конкретним радовима, те да се таквим поступањем директно крши Начело обезбеђивања конкуренције и забране дискриминације из члана 7. ЗЈН и Начело једнакости привредних субјеката из члана 9. ЗЈН?	Наручилац остаје при захтеваним условима у погледу кадровског капацитета. Критеријуми за избор из тачке 2.2. Техничка лица или тела - извођење радова су у логичкој вези са предметом набавке и сразмерни предмету набавке. Наручилац није повредио начела ЗЈН-а.
Да ли Наручилац сматра да привредни субјект који располаже комплетним грађевинско-оперативним саставом (одговорни извођач радова грађевинске струке, одговорни извођач радова електротехничке струке, архитекта-конзерватор са испитом РЗЗСК, фасадер специјалиста за украсне фасаде и гипсари-орнаментисти) није способан да квалитетно и у року изведе радове на крову, фасади и столарији искључиво због недостатка дипломираног конзерватора-рестауратора, и на којим техничким аргументима заснива такав став?	Наручилац остаје при захтеваним условима у погледу кадровског капацитета. Критеријуми за избор из тачке 2.2. Техничка лица или тела - извођење радова су у логичкој вези са предметом набавке и сразмерни предмету набавке.
Молимо Наручиоца да наведе тачне позиције из предмера и предрачуна радова за Прву фазу чије извођење према важећим грађевинским и конзерваторским прописима Републике Србије мора вршити искључиво лице са високошколским звањем дипломираног конзерватора-рестауратора? Уколико такве позиције не постоје у предмеру Прве фазе, зашто је овај услов постављен као елиминаторни за учешће у поступку?	Наручилац остаје при захтеваним условима у погледу кадровског капацитета. Критеријуми за избор из тачке 2.2. Техничка лица или тела - извођење радова су у логичкој вези са предметом набавке и сразмерни предмету набавке. наручилац није повредио начела ЗЈН-а.

У циљу обезбеђивања законитости поступка, једнаке доступности јавне набавке и спречавања покретања поступка заштите права пред Републичком комисијом за заштиту права у поступцима јавних набавки, **позивамо Наручиоца да изврши измену документације о набавци (Опис критеријума за квалитативни избор) тако што ће у целости обрисати/уклонити услов који се односи на обавезно ангажовање дипломираног конзерватора-рестауратора.**	Наручилац остаје при захтеваним условима у погледу кадровског капацитета. Критеријуми за избор из тачке 2.2. Техничка лица или тела - извођење радова су у логичкој вези са предметом набавке и сразмерни предмету набавке. наручилац није повредио начела ЗЈН-а.

Пречишћени текст свих одговора на захтеве за појашњењима или додатним информацијама

Текст захтева	Одговор - појашњење
Поштовани, У вези са конкурсном документацијом за јавну набавку ЈН 24/26 – Реконструкција и ревитализација објекта „Старо здање“ у Аранђеловцу (прва фаза), молимо наручиоца за појашњење и измену конкурсне документације у вези са следећим: **Питање 1 – Услов из тачке 2.1 (Списак изведених радова)** Условом из тачке 2.1 тражи се да је понуђач у претходних пет година на минимум три објекта која су утврђена за културно добро извео следеће радове: обнову фасаде од малтера са орнаменталном пластиком, замену дрвене столарије новом дрвеном столаријом и радове на крову са бибер црепом. У услову није наведено да све три врсте радова морају бити изведене на сваком од та три објекта. Извођење све три врсте радова на једном објекту културног добра представља целовиту обнову објекта, што у потпуности одговара предмету ове јавне набавке и доказује тражено искуство у истој или већој мери. Зато молимо наручиоца да услов из тачке 2.1 сматра испуњеним уколико је понуђач на једном објекту који је утврђен за културно добро извео све три тражене врсте радова (обнову фасаде од малтера са орнаменталном пластиком, замену дрвене столарије новом дрвеном столаријом и радове на крову са бибер црепом), без обавезе достављања референци за друге објекте, и да у том смислу изврши измену конкурсне документације. Уколико пак Наручилац сматра да привредни субјект који поседује референцу која у потпуности одговара постављеном услову и предмету уговора, нема довољно искуства и	Наручилац ће извршити измену критеријума за квалитативни избор привредног субјекта из тачке 2.1. Списак изведених радова тако што ће дефинисати минимално потребно искуство понуђача у погледу изведених радова, који по врсти обиму и сложености одговарају радовима који су предмет јавне набавке. Потребно је да је понуђач у претходних 5 (пет) година од дана истека рока за подношење понуда, а у зависности од датума оснивања привредног субјекта, реализовао у предвиђеном року, обиму и квалитету следеће радове: - радове на обнови фасаде (конзерваторско-рестаураторски радови / санација) од малтера са орнаменталном пластиком на минимум 1 (једном) објекту који је утврђен за културно добро, - радове на замени дрвене столарије новом дрвеном столаријом на минимум 1 (једном)

знања за реализацију предметног уговора, молимо Наручиоца да такав став образложи и недвосмислено аргументује с обзиром да исти значајно смањује конкуренцију те онемогућава учешће понуђачима који имају искуство које у целости задовољава како постављени услов, тако и обим предмета уговора према објављеном предмеру радова. **Питање 2 – Услов из тачке 2.2 (Техничка лица или тела – извођење радова)** Условом из тачке 2.2 тражи се минимум 3 (три) дипломирана конзерватора-рестауратора. Сматрамо да је један дипломирани конзерватор-рестауратор довољан. Истим условом већ се тражи архитекта са положеним стручним испитом за архитекте-конзерваторе, фасадер специјалиста за украсне фасаде и два гипсара – израђивача орнамената, а радови се изводе под надзором надлежног завода за заштиту споменика културе. Захтев за три конзерватора-рестауратора, уз остале кадровске услове, непотребно сужава конкуренцију, те је суштински предимензиониран за реализацију уговора с обзиром да се радови изводе на једном објекту на којем ће само један дипломирани конзерватор-рестаутратор бити ангажован. Нити извођачу радова нити Наручиоцу не требају три лица исте струке која управљају конзерваторско-рестаураторским радовима, применом исте аналогије која се користи и за одговорне извођаче радова (којих де факто не може бити више из исте струке на једном објекту). Зато молимо наручиоца да изврши измену конкурсне документације тако да услов гласи: „минимум 1 (један) дипломирани конзерватор-рестауратор“. Унапред захваљујемо на одговорима.	објекту који је утврђен за културно добро, - радове на крову (санација/реконструкција) са бибер црепом на минимум 1 (једном) објекту који је утврђен за културно добро. Имајући у виду статус објекта на коме се изводе радови потребно је да уговор буде додељен привредном субјекту који има одговарајући кадровски капацитет, који ће обезбедити квалитет у извођењу радова. У циљу обезбеђивања ширег нивоа конкуренције наручилац ће изменити услов у погледу броја конзерватора – рестауратора, тако да понуђачи морају да имају минимум 1 (једног) дипломираног конзерватора-рестауратора, радно ангажованог по било ком основу, у складу са Законом о раду. У складу са додатним појашњењем објављеним дана 16.10.2026. године на Порталу јавних набавки Наручилац врши измену критеријума за избор привредног субјекта у тачкама 2.1. и 2.2. Наручилац продужава рок за подношење понуда у складу са чланом 87. ЗЈН-а.
Поштовани, Условом из тачке 2.2 тражи се да инжењер архитектуре, поред лиценце 400 или 401 и положеног стручног испита за архитекте-конзерваторе, поседује и личне референце одговорног извођача радова на објектима утврђеним за културно добро, и то за радове на крову, на фасади малтерисаној са орнаменталном пластиком и на спољној дрвеној столарији. Исто искуство наручилац већ тражи од понуђача у тачки 2.1, где понуђач мора да докаже да је на објектима утврђеним за културно добро извео	Наручилац ће извршити измену критеријума за квалитативни избор привредног субјекта из тачке 2.2. Техничка лица или тела - извођење радова, тако што ће за дипломираног инжењера архитектуре који поседује лиценцу за одговорног извођача радова објеката високоградње и унутрашњих инсталација водовода и канализације или одговорног

управо ове три врсте радова. Захтев да и архитекта лично поседује референце за исте радове тиме дуплира постојећи услов и непотребно сужава конкуренцију, док је његова стручност већ потврђена лиценцом и стручним испитом за архитекте-конзерваторе. Сматрамо да оспособљеност за рад на културним добрима треба да доказује понуђач као извођач радова, а не појединачно лице. С обзиром на то да се објекат „Старо здање" налази у оквиру просторне културно-историјске целине „Буковичка бања", утврђене за културно добро, такав доказ је лиценца за извођење радова И090А1 или И090А2, коју издаје Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре након провере референци привредног друштва и његових одговорних извођача на културним добрима. Зато молимо наручиоца да изврши измену конкурсне документације тако што ће: - за инжењера архитектуре тражити само лиценцу 400 или 401 и положен стручни испит за архитекте-конзерваторе, без захтева за искуством одговорног извођача радова на културним добрима, односно без обавезе достављања решења о именовању и окончаних ситуација; - увести услов да понуђач поседује лиценцу И090А1 или И090А2. Унапред захваљујемо на одговору.	извођача радова архитектонско-грађевинских конструкција и грађевинско-занатских радова на објектима високоградње, лиценцу АИ 02-01 (400 или 401) који мора да има), а који има положен стручни испит прописан за рад у делатности заштите културних добара по програму за архитекте-конзерваторе, које издаје Републички завод за заштиту споменика културе брисати део услова који се односи на личну референцу. У делу питања које се односи на лиценце министарства грађевинарства чланом 114. Закона о јавним набавкама је предвиђено да Наручилац одређује критеријуме за избор привредног субјекта.
Поштовани, 1. У опису критеријума у делу 2.1. Списак радова навели сте следећи критеријум : Да је понуђач у претходних 5 (пет) година од дана истека рока за подношење понуда, а у зависности од датума оснивања привредног субјекта, реализовао у предвиђеном року, обиму и квалитету следеће радове: - радове на обнови фасаде (конзерваторско-рестаураторски радови / санација) од малтера са орнаменталном пластиком на минимум 1 (једном) објекту који је утврђен за културно добро, - радове на замени дрвене столарије новом дрвеном столаријом на минимум 1 (једном) објекту који је утврђен за културно добро, - радове на крову (санација/реконструкција) са бибер црепом на минимум 1 (једном) објекту који је утврђен за културно добро.	1. У погледу услова одређеног у Критеријумима за квалитативни избор привредног субјекта у тачки 2.1. Списак изведених радова, а у делу који се односи радове на крову (санација/реконструкција) са бибер црепом, исти је у логичкој вези са предметом набавке и сразмеран предмету набавке. Предмет јавне набавке су између осталог и покривачки радови – постављање равног бибер црепа. Начин монтаже бибер црепа је знатно другачији од монтаже других врста црепа, и то у начину слагања и преклапања. Имајући у виду статус објекта на коме се изводе радови од изузетног значаја је да уговор буде додељен привредном субјекту који има одговарајуће претходно искуство у радовима на објектима који су

Молимо да одговорите на следећа питања: - када су у питању радови на крову са бибер црепом, мишљења смо да је наручилац овде извршио неоправдано дискриминаторно увођење критеријума јер сам бибер креп се ни по чему, ни по начину постављања ни по техници нити било ком параметру не разликује од других врста црепова који се постављају. Да ли наручилац може да овај услов уподоби на начин да прихвати и изведене радове на крову са било којом врстом црепа? Уколико Наручилац не може да уподоби овај услов, замолили бисмо да нам појасни на који начин се бибер креп разликује од било које друге врсте црепова који се постављају и по чему би ова врста црепа захтевала већи степен стручности у односу на обичан креп. Овим уједно обавештавамо Наручиоца да сви услови из конкурсне документације морају бити логички повезани са набавком и ни по чему не смеју бити одређени на дискриминаторни начин, а управо такав је услов који је наведен у овом делу Описа критеријума који се тиче бибер црепа. Наведена одредба је дискриминаторна у погледу самог услова, по више основа, а овим указујемо на изразиту неправилност у смислу фаворизовања уговора који се ни по чему не могу сматрати сложенијим од уговора који садрже обичан креп и друге врсте црепа. Радови предвиђени овом јавном набавком са аспекта струке раде се стручно, професионално и по свим правилима струке, без обзира на то чему служи објекат јавне намене на коме се радови спроводе и која врста црепа је у питању. На овај начин формулисан услов је веома лако доказив као дискриминаторан. Овим нарочито наглашавамо да, уколико наведени услов остане на снази, бићемо принуђени да искористимо сва правна средства да докажемо противправност наведеног критеријума. Инсистирањем на оваквом захтеву Наручилац би у даљем току поступка повредио основна начела предвиђена у члану 7 (Начело обезбеђивања конкуренције и забране дискриминације) и члану 10 (Начело пропорционалности). - Поред наведеног, овим путем упућујемо Наручиоца да погледа Одлуку Републичке комисије , односно Решење бр. 4-00-268/2023 где је поступак делимично поништен управо из разлога што је Наручилац, Град Београд градска управа секретаријат за образовање и дечју заштиту Београд, тражио кроз критеријум за квалитативни избор применом члана 117, течнички и стручни капацитет односно претходно	утврђени за културно добро, а који између осталог подразумевају и радове на крову (санацији/реконструкцији) са бибер црепом. Наручилац остаје при свему у услову одређеном у тачки 2.1. Критеријума за квалитативни избор привредног субјекта. 2. Наведени доказ је одређен у складу са чланом 114. став 5. ЗЈН-а и чланом 124. ЗЈН -а и исти привредни субјекти достављају сагласно члану 119. ЗЈН-а на захтев наручиоца. 3. Диплома или други релевантан доказа о стеченом образовању за фасадера специјалисту за украсне фасаде и гипсаре – израђиваче орнамената подразумева копију одговарајуће јавне исправе који издаје верификована образовна установа на основу службене евиденције о завршеном образовању.

искуство у радовима на школама, на начин како ви захтевате на објектима здравствене намене. С обзиром на то да се одлуке Републичке комисије у праву сматрају правним прецедентом, и сматрају се извором права у погледу правних ставова који из њих произилазе, постојање једне одлуке са истоветним идентитетом случаја, значи само да ће све наредне одлуке Републичке комисије бити исте у погледу истих захтева, и да Наручиоци морају ускладити документацију у погледу постојећих правних ставова,а нарочито ако су исте објављене и ако је Наручиоцу указано на ове одлуке. 2. Наручилац у делу доказивања критеријума у одељку 2.1. Списак радова, захтева и потврду надлежног завода о статусу објекта. Овим оправдано постављамо питање услед чега је потребно достављати ову потврду која је супротна начелима јавних набваки, најпре начелу економичности поступка, а супротна је и начелима која се тичу јавно доступних регистара. Наиме, на сајту Републичког завода за заштиту споменика културе, налазе се јавно доступни подаци о сваком постојећем објекту који у овој држави ужива заштиту у смислу Закона о културним добрима. Овим позивамо Наручиоца да спорну потврду изузме из обавезног дела доказа услова, јер понуђач већ доставља потврду да су радови изведени, за сваки појединачни посао који има, а такође постоји јавно доступан регистар у коме се може видети који статус има свако културно добро које понуђач наведе. Инсистирањем на наведеној потврди, доводите понуђаче у додатне трошкове да обилазе заводе за заштиту споменика да би им исти попунили потврде подацима који постоје у виду јавног регистра на адреси хттпс://www.херитаге.гов.рс/ћирилица/непокретна_културна_добра.пхп Позивамо Наручиоца да наведену потврду изузме из конкурсне документације. 3. У одељку 2.2. Техничка лица или тела, навели сте између осталог да захтевате и то минимум 1 (једног) фасадера специјалисту за украсне фасаде. и минимум 2 (два) гипсара - израђивача орнамената. Овим вас упућујемо на члан 93. Закона о јавним набавкама који предвиђа да конкурсна документација мора да буде сачињена на начин да омогући припрему и подношење понуде, односно пријаве.	

С озбиром на то да сте захтевали да се и за ова лица поднесу докази у виду фотокопије сертификата или диплома или уверења о стручној оспособљености молимо да уподбите документацију одговарајући на следећа питања: - који сертификат односно диплому, односно уверење о стручној оспособљености треба да има овај фасадер, - која је школа у питању која издаје сертификат односно диплому којом се стиче тражено звање,а који ћете сматрати одговарајућим, шта би заправо требало да пише у овим дипломама, - да ли сте под овим сертификатом мислили на фасадере који полажу испит пред Републичким заводом за заштиту споменика културе, те вам је потребно ово уверење или неко друго такодје сматрате одговарајућим, - коју установу образовања и оспособљавања одраслих сматрате компетентном да изда ову диплому, да ли сматрате под овим само установе које имају статус ЈПО (акредитоване код Агенције за квалификације) или је довољна акредитација ресорног министарства за вршење ове делатности образовања и сутрчног оспособљавања одраслих, или нешто треће - на који начин лице са дипломом фасадера или гипсара, на којима пише само наведено звање, треба да докаже да је специјалиста за украсне фасаде.	
Поштовани, У вези са предметним поступком јавне набавке, а поводом услова који се односи на обавезно ангажовање дипломираног конзерватора-рестауратора, обраћамо вам се са захтевом за преиспитивање и измену конкурсне документације, односно брисање наведеног кадровског услова. Сматрамо да је предметни услов потребно поново размотрити са становишта његове неопходности, оправданости и сразмерности	Наручилац је дефинисао захтевани кадровски капацитет имајући у виду обим и сложеност радова који су предмет јавне набавке, као и потребу да се уговор реализује благовремено, квалитетно и у складу са техничким спецификацијама. Захтевани број извршилаца и њихове стручне квалификације представљају минимум неопходних кадровских ресурса за ефикасно извршење уговорних обавеза.

предмету јавне набавке, имајући у виду врсту, природу, обим и садржину радова који су предмет ове јавне набавке. Наш захтев заснивамо на следећим разлозима: 1. Повреда начела пропорционалности из члана 10. Закона о јавним набавкама Чланом 10. Закона о јавним набавкама прописано је да је наручилац дужан да јавну набавку спроведе на начин који је сразмеран предмету јавне набавке и циљевима које треба да постигне. У конкретном случају, сматрамо да захтев за обавезним ангажовањем дипломираног конзерватора-рестауратора није довољно оправдан у односу на стварни обим и врсту радова који су предмет прве фазе реконструкције и ревитализације објекта. Чињеница да се радови изводе на објекту који има културно-историјски значај сама по себи не може бити довољно образложење за постављање сваког појединачног кадровског услова, без утврђивања његове стварне неопходности за конкретне радове. Потребно је разликовати радове који по својој природи представљају грађевинско-занатске, реконструктивне и друге радове од специфичних конзерваторско-рестаураторских интервенција за које је неопходно посебно стручно оспособљавање. Уколико предметна фаза радова не обухвата послове који захтевају непосредно извођење конзерваторско-рестаураторских интервенција, сматрамо да не постоји објективно оправдање да се поседовање таквог стручног кадра поставља као обавезан услов за учешће у поступку јавне набавке. 2. Неопходност постојања логичке везе између кадровског услова и предмета набавке – члан 114. Закона о јавним набавкама Чланом 114. Закона о јавним набавкама прописано је да наручилац може захтевати само онај ниво капацитета који обезбеђује да ће привредни субјект бити способан да изврши уговор о јавној набавци. Такође, истим чланом прописано је да критеријуми за избор привредног субјекта морају бити у логичкој вези са предметом набавке и сразмерни предмету набавке. С тим у вези, молимо наручиоца да конкретно образложи: Које тачно позиције предмера и предрачуна захтевају непосредно учешће дипломираног конзерватора-рестауратора?Које конкретне послове би наведено лице обављало током реализације предметног уговора?Да ли је његово присуство неопходно током целокупног	Постављени захтев је у логичкој вези са предметом јавне набавке и сразмеран је његовој природи, обиму и сложености, те не представља неоправдано ограничавање конкуренције, већ служи обезбеђивању способности привредног субјекта да уговор изврши са одговарајућим нивоом квалитета.

извођења радова или само приликом извођења евентуалних специфичних конзерваторских интервенција?На основу ког прописа, пројектног решења или услова надлежног завода је утврђена неопходност овог кадровског услова?Сматрамо да кадровски услов не би смео да буде постављен на основу опште претпоставке о значају објекта, већ на основу стварних потреба конкретног предмета набавке. 3. Неоправдано ограничавање конкуренције и могућности коришћења капацитета других привредних субјеката Чланом 9. Закона о јавним набавкама прописана је обавеза наручиоца да у свим фазама поступка обезбеди једнак положај свим привредним субјектима. Члан 117. истог закона омогућава наручиоцу да утврди услове техничког и стручног капацитета који обезбеђују потребне кадровске и техничке ресурсе за извршење уговора. Посебно указујемо на члан 124. Закона о јавним набавкама, којим је уређено доказивање техничког и стручног капацитета, укључујући могућност коришћења капацитета других субјеката под законом прописаним условима. У том смислу, сматрамо да је потребно размотрити могућност да се евентуално неопходан конзерваторско-рестаураторски кадар обезбеди за конкретне радове за које је његово учешће заиста неопходно, уместо да се његово поседовање поставља као општи обавезан кадровски услов за све понуђаче. На овај начин би се обезбедило поштовање прописа из области заштите културног наслеђа, а истовремено омогућило учешће већег броја привредних субјеката способних за извођење предметних радова. Посебно указујемо на потребу правилне примене Закона о културном наслеђу Свесни смо значаја заштите културног наслеђа и обавезе поступања у складу са прописаним мерама техничке заштите. Међутим, члан 87. Закона о културном наслеђу прописује услове за обављање послова истраживања, проучавања, очувања, рестаурације и конзервације, укључујући лиценцу за обављање тих послова. Наведена законска одредба не може се тумачити тако да аутоматски подразумева обавезу сваког привредног субјекта који изводи радове на објекту културног наслеђа да има запосленог дипломираног	

конзерватора-рестауратора, без обзира на то да ли предметни радови уопште обухватају послове за које је таква стручност и лиценца неопходна. Стога је потребно јасно разграничити обавезе које произлазе из прописа о заштити културног наслеђа од додатних кадровских услова које наручилац самостално прописује у поступку јавне набавке. Имајући у виду све наведено, позивамо наручиоца да: 1. Измени конкурсну документацију тако што ће избрисати услов којим се захтева обавезно ангажовање дипломираног конзерватора-рестауратора као кадровског капацитета понуђача, уколико његова неопходност није заснована на конкретним позицијама радова и обавезујућим прописима. 2. Уколико наручилац сматра да је учешће конзерватора-рестауратора неопходно, да прецизно наведе конкретне позиције предмера, врсту интервенција и правни основ који захтевају његово ангажовање. 3. Уколико је ангажовање таквог стручног лица неопходно само за одређене специфичне радове, да услов формулише на начин који омогућава обезбеђивање одговарајућег стручног кадра за те конкретне радове, у складу са чланом 124. Закона о јавним набавкама и важећим прописима из области заштите културног наслеђа, без неоправданог ограничавања конкуренције. 4. Да, у случају измене конкурсне документације, објави измењену документацију и обезбеди одговарајући рок за припрему и подношење понуда. Сматрамо да је оваквим приступом могуће истовремено обезбедити квалитетно и стручно извођење предметних радова, поштовање свих мера заштите културног наслеђа и начела конкуренције, једнакости и пропорционалности у поступку јавне набавке. Молимо наручиоца да се о наведеним питањима изјасни и размотри предложену измену конкурсне документације.	

Да ли Наручилац може стручно и технолошки да образложи на који начин је услов из тачке 2.2 / 3.2 Описа критеријума, којим се захтева да понуђач располаже са најмање 1 (једним) дипломираним конзерватором-рестауратором, у логичкој вези са предметом јавне набавке (члан 114. став 3. ЗЈН), имајући у виду да Прва фаза радова на објекту „Старо здање“ обухвата кровопокривачке радове (бибер цреп), малтерисање фасаде и санацију/замену дрвене столарије, а не непосредне конзерваторско-рестаураторске уметничке захвате?	Наручилац остаје при свему у погледу критеријума за избор привредног субјекта - сви захтевани услови су у логичкој вези са предметом набавке и сразмерни предмету набавке.
Којом методологијом је Наручилац утврдио да је за извођење грађевинско-занатских и санационих радова предвиђених предмером радова неопходно непосредно ангажовање дипломираног конзерватора-рестауратора, те како Наручилац оправдава сразмерност овог захтева у смислу Начела пропорционалности из члана 10. ЗЈН?	Наручилац остаје при захтеваним условима у погледу кадровског капацитета. Критеријуми за избор из тачке 2.2. Техничка лица или тела - извођење радова су у логичкој вези са предметом набавке и сразмерни предмету набавке. Наручилац није повредио начела ЗЈН-а.
Зашто Наручилац сматра да дипломирани инжењер архитектуре (са лиценцом 400 или 401) који поседује положен стручни испит за архитекте-конзерваторе издат од Републичког завода за заштиту споменика културе – а чије је ангажовање већ обавезно предвиђено истим критеријумом – није у довољној мери стручан и квалификован да обезбеди правилно извођење и поштовање свих мера заштите културног добра током реализације уговора?	Наручилац остаје при захтеваним условима у погледу кадровског капацитета. Критеријуми за избор из тачке 2.2. Техничка лица или тела - извођење радова су у логичкој вези са предметом набавке и сразмерни предмету набавке.
С обзиром на то да се сви радови на објекту „Старо здање“ изводе у свему према условима и под непосредним **конзерваторским надзором надлежног Завода за заштиту споменика културе у Крагујевцу** (Број: 1754-02/1 од 25.07.2025. године), из ког разлога Наручилац захтева додатно ангажовање дипломираног конзерватора-рестауратора на страни самог извођача, чиме врши неоправдано дуплирање контролно-стручних функција?	Наручилац остаје при захтеваним условима у погледу кадровског капацитета. Критеријуми за избор из тачке 2.2. Техничка лица или тела - извођење радова су у логичкој вези са предметом набавке и сразмерни предмету набавке.
Да ли је Наручилац свестан да чињеница да је објекат културно добро сама по себи не даје неограничено право Наручиоцу да поставља	Наручилац остаје при захтеваним условима у погледу кадровског

предимензиониране кадровске услове који немају директну примену у конкретним радовима, те да се таквим поступањем директно крши Начело обезбеђивања конкуренције и забране дискриминације из члана 7. ЗЈН и Начело једнакости привредних субјеката из члана 9. ЗЈН?	капацитета. Критеријуми за избор из тачке 2.2. Техничка лица или тела - извођење радова су у логичкој вези са предметом набавке и сразмерни предмету набавке. Наручилац није повредио начела ЗЈН-а.
Да ли Наручилац сматра да привредни субјект који располаже комплетним грађевинско-оперативним саставом (одговорни извођач радова грађевинске струке, одговорни извођач радова електротехничке струке, архитекта-конзерватор са испитом РЗЗСК, фасадер специјалиста за украсне фасаде и гипсари-орнаментисти) није способан да квалитетно и у року изведе радове на крову, фасади и столарији искључиво због недостатка дипломираног конзерватора-рестауратора, и на којим техничким аргументима заснива такав став?	Наручилац остаје при захтеваним условима у погледу кадровског капацитета. Критеријуми за избор из тачке 2.2. Техничка лица или тела - извођење радова су у логичкој вези са предметом набавке и сразмерни предмету набавке.
Молимо Наручиоца да наведе тачне позиције из предмера и предрачуна радова за Прву фазу чије извођење према важећим грађевинским и конзерваторским прописима Републике Србије мора вршити искључиво лице са високошколским звањем дипломираног конзерватора-рестауратора? Уколико такве позиције не постоје у предмеру Прве фазе, зашто је овај услов постављен као елиминаторни за учешће у поступку?	Наручилац остаје при захтеваним условима у погледу кадровског капацитета. Критеријуми за избор из тачке 2.2. Техничка лица или тела - извођење радова су у логичкој вези са предметом набавке и сразмерни предмету набавке. наручилац није повредио начела ЗЈН-а.
У циљу обезбеђивања законитости поступка, једнаке доступности јавне набавке и спречавања покретања поступка заштите права пред Републичком комисијом за заштиту права у поступцима јавних набавки, **позивамо Наручиоца да изврши измену документације о набавци (Опис критеријума за квалитативни избор) тако што ће у целости обрисати/уклонити услов који се односи на обавезно ангажовање дипломираног конзерватора-рестауратора.**	Наручилац остаје при захтеваним условима у погледу кадровског капацитета. Критеријуми за избор из тачке 2.2. Техничка лица или тела - извођење радова су у логичкој вези са предметом набавке и сразмерни предмету набавке. наручилац није повредио начела ЗЈН-а.